

Sygn. akt **VIII Ns 601/21**

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2022 roku

Sąd Rejonowy w Kielcach VIII Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia Grzegorz Szyba

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2022 roku w Kielcach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. C.

z udziałem B. Ł. (1)

o stwierdzenie nabycia spadku po D. C. (1)

po s t a n a w i a:

1. stwierdzić, że spadek po D. C. (2) z domu W., córce T. i J., zmarłej w dniu 21 marca 2021 roku w K., mającej ostatnie miejsce zwykłego pobytu w K., na podstawie ustawy nabyli: mąż J. C. syn G. i A. i córka B. Ł. (2) z domu B. córka S. i D. w 1/2 części każdy z nich;
2. stwierdzić, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie;
3. odstąpić od obciążenia wnioskodawcy i uczestniczki kosztami sądowymi;

Sędzia Grzegorz Szyba

Sygn. akt VIII Ns 601/21

UZASADNIENIE

postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 31 maja 2022 roku

Wnioskiem z dnia 4 sierpnia 2021 roku J. C. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po D. C. (1), zmarłej w dniu 21 marca 2021 roku w K., ostatnio zamieszkałej w K. na podstawie testamentu sporządzonego w formie aktu notarialnego. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że został powołany na mocy powyższego testamentu do spadku po D. C. (1). Do kręgu spadkobierców ustawowych po D. C. (1) należy córka spadkobierczyni B. Ł. (1) (k. 3-3v)

W piśmie z dnia 31 sierpnia 2021 roku uczestniczka B. Ł. (1) zakwestionowała ważność testamentu notarialnego wskazując, że w chwili sporządzenia testamentu spadkodawczyni znajdowała się w stanie zdrowia uniemożliwiającym jej sporządzenie testamentu. Według uczestniczki spadkodawczyni cierpiała na zespół otępienny a ponadto była osobą niewidzącą i nie mogła wiedzieć co podpisuje. (k. 24 - 24v).

W piśmie procesowym z dnia 25 kwietnia 2022 roku wnioskodawca podtrzymał dotychczasowe stanowisko a ponadto wskazał, że testament notarialny został sporządzony na rok przed śmiercią spadkodawczyni, która była w dobrym

stanie zdrowia. Powołał się na zeznania świadka G. A. – jako osoby zaufania publicznego i w jego ocenie zeznaniom tego świadka należy przyznać prymat nad opinią biegłego. (k. 482-483)

W piśmie procesowym z dnia 26 kwietnia 2022 roku uczestniczka podtrzymała swoje stanowisko podnosząc, że D. C. (1) w dacie sporządzenia testamentu tj. 22 stycznia 2020 roku nie była ze względu na jej stan zdrowia przystąpić do czynności spisania testamentu notarialnego (k. 484)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. C. (1) zmarła w dniu 21 marca 2021 roku w K., ostatnio zamieszkała w K.. W chwili śmierci pozostawała w związku małżeńskim z J. C.. Spadkodawczyni miała dwoje dzieci: córkę B. Ł. (1) (z domu B.) oraz syna Z. B., który zmarł tragicznie przed spadkodawczynią jako bezdzietny. Nie pozostawiła innych dzieci pozamałżeńskich ani przysposobionych. B. Ł. (1) nie składała oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku po D. C. (1). Nikt nie zrzekał się dziedziczenia ani nie był uznany za niegodnego dziedziczenia po D. C. (1), nie składano oświadczeń w przedmiocie przyjęcia albo odrzucenia spadku po D. C. (1).

Dowody: odpis skrócony aktu zgonu D. C. (1) (k. 7), odpis skrócony aktu małżeństwa J. C. (k. 23), odpis skrócony aktu urodzenia B. Ł. (1) (z domu B.)

(k. 12), odpis skrócony aktu małżeństwa B. Ł. (1) (k. 490), zapewnienie spadkowe B. Ł. (1) (k. 27v), zapewnienie spadkowe J. C. (k. 42-42v), zapewnienie B. Ł. (k. 27v)

D. C. (1) pozostawiła testament notarialny sporządzony w dniu 22 stycznia 2020 roku przed notariuszem G. A. prowadzącym Kancelarię Notarialną w K. zapisany w Repertorium A pod numerem (...), w którym do całości spadku powołała swojego męża J. C..

Ze względu na stan zdrowia D. C. (1) testament notarialny został sporządzony przez notariusza G. A. w Zakładzie (...) w K.. W czynności tej uczestniczyła R. M. pracownik Zakładu (...) w K..

Dowody: testament notarialny Rep. A nr 414/2020 (k. 9-9v), odpis skrócony aktu małżeństwa (k. 23), protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu (k. 40-41), zapewnienia spadkowe B. Ł. (1) (k. 27v), zapewnienie spadkowe J. C. (k. 42-42v), zeznania świadka G. A. (k. 71-71v), zeznania świadka R. M. (1) (k. 71v)

D. C. (1) była osobą schorowaną. Cierpiała na liczne schorzenia w tym między innymi chorobę niedokrwienną serca, nadciśnienie tętnicze, miażdżycę aorty, żylaki, hiperlipamię oraz niedosłuch. Początkowo leczyła się w Przychodni (...) w K.. W 2018 roku na skutek wylewu śródgąłkowego straciła wzrok. Od 22 stycznia 2019 roku do dnia śmierci ze względu na pogarszający się jej stan zdrowia przebywała w Zakładzie (...) w K.. Testatorka była przyjęta do Zakładu (...) w K. w stanie średnio ciężkim w kontakcie słownym nielogicznym, zdezorientowana co do własnej osoby i miejsca. Stwierdzono u niej zespół otępienny (globalnie głęboko otępiiała). W dniu przyjęcia była osobą leżącą. W trakcie pobytu w Zakładzie (...) stan jej zdrowia fizycznego i psychicznego znacznie się pogorszył. D. C. (1) wymagała kompleksowej opieki. Występowały u niej zaburzenia snu (niespokojna w nocy, pobudzona). Przyjmowała leki psychotropowe. W chwili sporządzenia testamentu tj. 22 stycznia 20220 roku D. C. (1) była osobą leżącą, słabą, przytomną, brak było z nią kontaktu werbalnego.

Dowód: dokumentacja medyczna (k. 32), zeznania świadka J. G. (k. 92) zeznania świadka M. J. (k. 457-457v). zeznania świadka R. M. (2) (k. 71v)

D. C. (1) w dniu 22 stycznia 2020 roku z powodu głębokiego otępienia znajdowała się w stanie wyłączającym świadome oraz swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, nie była osobą upośledzoną umysłowo ani chorą psychicznie.

Dowód: opinia sądowo-psychiatryczna M. Ć. (k. 463-469)

Wartość dowodowa dokumentów w postaci aktów stanu cywilnego i testamentu D. C. (1) i zapewnień spadkowych B. Ł. (1) (k. 27v) i J. C. (k. 42-42v) nie była kwestionowana.

Zeznaniom J. G. i M. J. Sąd dał wiarę w całości, gdyż były ze sobą zbieżne i wzajemnie się potwierdzały. J. G. i M. J. zgodnie zeznały że w dacie sporządzenia testamentu brak było kontaktu werbalnego z D. C. (1), która nie odpowiadała na zadawane pytania. Świadkowie to osoby, które miały bezpośredni kontakt ze spadkodawczynią w trakcie jej pobytu w ZOL, osoby obce, co do których brak było podejrzeń o zainteresowanie wynikiem postępowania.

Również zeznania świadka R. M. (2) Sąd uznał za wiarygodne i spójne korespondujące z zeznaniami J. G. i M. J., chociaż zeznania tego świadka nie odnosiły się bezpośrednio do stanu zdrowia spadkodawczyni.

Sąd dał wiarę zeznaniom uczestniczki Barabany Ł. w całości albowiem zostały potwierdzone zeznaniami wyżej wymienionych świadków. Uczestniczka od samego początku twierdziła, że stan zdrowia jej matki (spadkodawczyni) uniemożliwiał jej świadomie podjęcie decyzji o sporządzeniu testamentu. Sąd uwzględnił przy tym okoliczność, że B. Ł. w czasie pobytu matki w ZOL miała z nią ograniczony kontakt z powodu pandemii.

Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawcy J. C. w części dotyczącej tego, że w dacie sporządzenia testamentu D. C. (1) była zdrowa i pozostawała z nim w kontakcie. Zeznania te były sprzeczne nie tylko z zeznaniami wyżej wskazanych świadków ale również z opinią biegłego. Co więcej nie zostały potwierdzone żadnym innym dowodem. W szczególności nie zostały potwierdzone zeznaniami świadka G. A. (k. 71), które były niejednoznaczne i niestanowcze, w zasadzie świadek ten nie był w stanie odtworzyć okoliczności sporządzenia testamentu, jego zeznania polegały na odwołaniu się do standardów przeprowadzenia czynności notarialnych w podobnych okolicznościach.

Kluczowa dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy okazała się opinia biegłego z zakresu psychiatrii M. Ć. (k. 463-469), która zawierała kateryczne wnioski, strony jej nie zakwestionowały, zawierała ona jasne stwierdzenia co do okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, była wyczerpująco uzasadniona, jasna. Biegły po przeanalizowaniu materiału dowodowego, w szczególności dokumentacji medycznej D. C. (1) ustalił, że w dniu sporządzenia testamentu notarialnego z powodu głębokiego otępienia D. C. (1) znajdowała się w stanie wyłączającym świadome oraz swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 670 k.p.c. w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą, w szczególności bada, czy spadkobierca pozostawił testament. Przepis art. 926 k.c. stanowi, że powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu, a dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. W myśl art. 941 k.c. rozrzędzić majątkiem na wypadek śmierci można jedynie przez testament. Oznacza to, że w pierwszej kolejności sąd spadku powinien zbadać czy spadkodawca pozostawił ważny testament, a jeżeli ustali, że takiego testamentu spadkodawca nie pozostawił, wówczas następuje dziedziczenie ustawowe.

Przepis art. 950 k.c. stanowi, że testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego. Spadkodawczyni D. C. (1) sporządziła testament notarialny w dniu 21 stycznia 2020 roku w którym powołała do spadku męża J. C.. Co do formy testament nie był kwestionowany.

B. Ł. (1) zakwestionowała ważność testamentu wskazując, że spadkodawczyni w dacie sporządzenia testamentu znajdowała się w stanie zdrowia uniemożliwiającym jej sporządzenie testamentu. Według uczestniczki spadkodawczyni cierpiała na zespół otępienny bez kontaktu z otoczeniem i bez świadomości podejmowanych czynów a ponadto była osobą niewidzącą i nie mogła wiedzieć co podpisuje. Konieczne było zbadanie okoliczności skutkujących nieważnością testamentu opisanych w [art. 945 k.c.](#) zgodnie, z którym testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Podstawą ustaleń w tym zakresie była wyżej omówiona opinia biegłego psychiatry. W świetle wniosków tej opinii testament notarialny okazał się nieważny, zatem do dziedziczenia powołani byli spadkobiercy ustawowi.

Zgodnie z treścią art. 931 §1 k.c. w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek, dziedziczą oni w częściach równych. W związku z powyższym, na podstawie art. 931 § 1 k.c. w postanowieniu

z dnia 31 maja 202 roku sąd stwierdził, że spadek po D. C. (2) z domu W., córce T. i J. zmarłej w dniu 21 marca 2021 roku mającej ostatnie miejsce zwykłego pobytu w K. na podstawie ustawy nabyli **mąż J. C. syn G. i A. i córka B. Ł. (4) z domu B. córka S. i D.** w 1/2 części każdy z nich (pkt I postanowienia)

O kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. stwierdzając, że zainteresowani ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (pkt II postanowienia).

W niniejszej sprawie Sąd odstąpił od obciążenia uczestników kosztami sądowymi z uwagi na charakter i okoliczności sprawy. W szczególności należało uwzględnić okoliczność, że sąd z urzędu zobowiązany był ustalić krąg spadkobierców, wnioskodawca złożył testament sporządzony w formie kwalifikowanej, który okazał się nieważny dopiero po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego, na skutek zasadnych zarzutów podniesionych przez uczestniczkę.

sędzia Grzegorz Szyba